

BK BIRLA CENTRE FOR EDUCATION

SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
SENIOR SECONDARY|CO-ED DAY CUM BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL

POST MID TERM EXAM (2024-25)

SANSKRIT (119)

Class : VIII
Date : 07.01.2025
Admission No.:

Duration : 1 Hrs
Max. Marks : 25
Roll No.:

सामान्यनिर्देशाः

1. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे पृष्ठद्वयं मुद्रितौ स्तः।
2. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे 5 प्रश्नाः सन्ति।
3. उत्तराणि एकस्मिन् स्थाने क्रमेण लेखनीयानि।
4. उत्तरलेखनात् पूर्व प्रश्नस्य क्रमाङ्कः अवश्यं लेखनीयः।
5. प्रश्नस्य क्रमाङ्कः प्रश्नपत्रानुसारम् एव लेखनीयः।
6. सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि।
7. प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः।

प्रश्न 01 गद्यांशान् ध्यानेन पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत। (गद्यांश को ध्यान से पढ़कर प्रश्नों के उत्तर दीजिए।)

Read the paragraph carefully and answer the questions.)

एकदा कश्चित् नरः आखेटाय अगच्छत्। सः सर्वं दिनं वने अभ्रमत्, किन्तु कम् अपि पशुं न अपश्यत्। सायंकाले यदा स्वगृहं प्रति आगच्छति स्म, तदा सः एकां पुत्रसहितां हरिणीम् अपश्यत्। सः नरः अश्वरूढः तस्याः अनुसरणम् अकरोत् किन्तु सा मृगी कुत्रचित् अदृश्या अभवत्। ततः सः तस्याः शावकं गृहीत्वा अश्वस्य पृष्ठे बद्धवान्। पुनः अश्वम् आरुह्य सः नरः किञ्चित् दूरं गत्वा अपश्यत् यत् पुत्रस्तेन व्याकुला सा मृगी अपि पुत्रम् अनुसरति स्म। सः अचिन्तयत्-एषा हरिणी स्वप्राणमोहं त्यक्त्वा पुत्रं रक्षितुम् इच्छति, अहो, एतां निराशां न करिष्यामि इति विचार्य सः मृगीशावकं अमुञ्चत्। हरिणी प्रसन्ना अभवत्।

प्रश्नाः-

(अ) एकपदेन उत्तरत। (एक शब्द में उत्तर दीजिए। Answer in one word.)-

1X2=2

- (i) नरः किमर्थम् अगच्छत्?
- (ii) नरः कं गृहीत्वा अश्वस्य पृष्ठे बद्धवान् ?
- (iii) का प्रसन्ना अभवत् ?

(ब) पूर्णवाक्येन उत्तरत। (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए। Answer in a complete sentence.)-

2X2=4

- (i) अश्वम् आरुह्य स नरः किञ्चिद् दूरं गत्वा किम् अपश्यत् ?
- (ii) सः नरः कम् अमुञ्चत्?
- (iii) सः नरः कथं तस्याः अनुसरणम् अकरोत्?

(स) अस्य गद्यांशस्य समुचितं शीर्षकम् लिखत।

1X1=1

(द) प्रदत्तविकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरं निर्देशानुसारं चित्वा लिखत।

1X3=3

(निर्देशानुसार दिए गए विकल्पों में से उचित उत्तर चुनकर लिखें।)

Do as directed by choosing the correct word from the options)-

(i) 'दिनम्' इति पदस्य विशेषणपदं गद्यांशे किम् प्रयुक्तं ?

(क) वने (ख) सर्वम् (ग) एकदा (घ) नरः

(ii) 'आशाम्' इति पदस्य विलोमपदं किम् प्रयुक्तम् ?

(क) हरिणीम् (ख) अनुसरणम् (ग) एताम् (घ) निराशाम्

(iii) 'सा' सर्वनामपदं गद्यांशे कस्यै प्रयुक्तम् ?

(क) नराय (ग) शावकाय (ख) आखेटाय (घ) मृग्यै

- प्रश्न 02 निम्नलिखितम् संवादं मञ्जूषाप्रदत्तपङ्क्तिसहायतया पूरयित्वा पुनः लिखत। 1X5=5
 (निम्नलिखित संवाद को मञ्जूषा में दिए गए पंक्तियों की सहायता से पूरा करके पुनः लिखिए।
 Complete the following dialogue with the help of sentences given in the box and re-write the same.)
 लता - मातः, अहम् आगतवती।
 माता - पुत्रि, किमर्थं विलम्बः जातः ?
 लता - अद्य विद्यालये (i) ----- आसीत्।
 माता - भवती किं कृतवती ?
 लता - अहं (ii) ----- गीतवती ।
 माता - अध्यापिका किम् उक्तवती ?
 लता - सा मां प्रशंसितवती ।
 माता - भवतु, विलम्बः कथं जातः ?
 लता - दीर्घः आसीत्। अतः (iii) ----- जातः ।
 माता - किं त्वया कालः न ज्ञातः ?
 लता - अहं (iv) ----- न दृष्टवती।
 माता - त्वया प्रमादः कृतः।
 लता - मातः, क्षम्यताम्। भविष्यति (v) ----- न करिष्यामि।
 मञ्जूषा - एवं, विलम्बः, घटीम्, कार्यक्रमः, गीतम्

- प्रश्न 03 कोष्ठके प्रदत्तं समयं दृष्ट्वा स्वदिनचर्या वर्णय - (प्रश्नत्रयम्) 1X3=3

(कोष्ठक में दिए गए समय को देखकर अपनी दिनचर्या का वर्णन कीजिए।

Describe your daily routine by seeing the time given in brackets.)

- (1) अहम् (5.15) ----- वादने संस्कृतं अध्ययनं करोमि ।
- (2) मध्याह्ने (12.45) ----- वादने विज्ञानं पठामि ।
- (3) शायं (5.30) ----- वादने क्रीडामि।
- (4) रात्रौ (8.00) ----- वादने गृहकार्यं करोमि ।

- प्रश्न 04 अधोलिखित वाक्येषु रेखांकित पदम् आधृत्य प्रश्न निर्माणं कुरुत - (चत्वारः प्रश्नाः) 1X4=4

नीचे दिए गए वाक्यों में रेखांकित पद के आधार पर प्रश्न निर्माण कीजिए (चार प्रश्न)

Construct a question based on the underlined term in the sentences below

- (1) परहस्तगतं धनं धनं न भवति ।
- (2) पात्रत्वात् धनम् आप्नोति ।
- (3) एकः अस्थीनि संयोजितवान् ।
- (4) नगरे चत्वारः ब्राह्मण पुत्राः अवसन् ।
- (5) अन्तिमे तृतीयेन कथितम् ।

- प्रश्न 05 अधोलिखितानां प्रश्नानाम उत्तराणि लिखत- (त्रयः प्रश्नाः) 1X3=3

नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए (तीन प्रश्न)

(Write the answers to the questions given below.)

- (1) नालिनीदलमिव का विकास्यते ?
- (2) शास्त्रविमुखः परं बुद्धिमान् कः आसीत् ?
- (3) कश्मिंश्चित नगरे के अवसन् ?
- (4) पुत्राः कस्य अस्थीनि दृष्टवन्तः ?

----- समाप्तम् -----